

تولید علم و تحقیقات حیات آینده کشور است

اعضای محترم هیات علمی دانشگاه اصفهان

موضوع: پیشنهاد روش بررسی اعتبار همایش های علمی و نحوه مقابله با همایش های علمی فاقد اعتبار

با سلام و احترام

شرکت اعضای محترم هیات علمی در همایش های علمی در داخل و خارج از کشور یکی از مهمترین روش های حفظ نشاط علمی و ارتقای سطح تحقیقات در کشور از طریق گسترش تعاملات علمی است. با این وجود، متأسفانه در چند سال اخیر، برخی شرکت ها و موسسات، با اهداف صرفاً تجاری نسبت به برگزاری کنفرانسهای علمی در حوزه های مختلف اقدام می نمایند و این روند که از چند سال پیش در خارج از کشور آغاز شده بود اخیراً در داخل کشور نیز به شدت در حال ازدیاد است. لذا لازم است اعضای محترم هیات علمی، پیش از ارسال مقاله و تصمیم به شرکت در همایش علمی، از اعتبار علمی همایش، و جایگاه موسسه برگزار کننده آن اطمینان حاصل نمایند. معیارهایی که باید در بررسی اعتبار همایش ها مدنظر قرار بگیرد شامل موارد زیر هستند:

۱- همایش باید حتی المقدور حول یک زمینه تخصصی تشکیل گردد و همایش های که تحت عناوین کلی (مثلاً یک یا چند رشته مهندسی) برگزار می گردند عمدتاً نشان از عدم تخصصی بودن دارند. (البته لازم به ذکر است که کنگره هایی که توسط انجمن های تخصصی شناخته شده یک رشته برگزار می گردد دارای اعتبار بالایی هستند مثل کنگره مهندسی برق که توسط انجمن مهندسی برق در ایران برگزار میشود یا مثلاً کنگره مهندسی مکانیک که بطور سالانه در آمریکا برگزار می گردد).

۲- همایش باید دارای کمیته علمی که در زمینه همایش دارای تخصص هستند باشد (برخی موسسات یک لیست کمیته علمی از تخصص های مختلف و بسیار متنوع دارند که اسامی آن ها را برای همه همایش های خود استفاده می کنند).

۳- برگزارکننده همایش باید یک دانشگاه معتبر و شناخته شده و یک انجمن علمی- تخصصی شناخته شده باشد. در این راستا، همایش هایی که توسط موسساتی با اهداف صرفاً انتفاعی برگزار می شود و یا تحت عنوان انجمن های ناشناخته برگزار می شود از اعتبار برخوردار نیستند. (البته باید توجه شود که برخی شرکت ها از اسامی اعضای هیات علمی دانشگاه ها به گونه ای استفاده می کنند که این تلقی را ایجاد می کند که دانشگاه مربوطه آن فرد حامی همایش است، یا محل برگزاری همایش را در یک دانشگاه قرار می دهند و به گونه ای تبلیغ می کنند که القای حمایت یا برگزاری همایش توسط آن دانشگاه را بنماید).

۴- مهمترین نکته در برگزاری همایش، فرآیند داوری مقالات در همایش است. بر این اساس، فرآیند داوری مقالات همایش باید شفاف بوده و نشان دهد که داوری مناسبی در مورد مقالات انجام می شود. برخی همایش ها تا چند روز قبل از برگزاری همایش، مقالات را می پذیرند که نشان دهنده این است که داوری مناسبی در مورد مقالات انجام نمی شود.

۵- در مورد همایش های بین المللی خارج از کشور، یک معیار برای تشخیص غیر محلی بودن همایش این است که حداقل یک سوم اعضای کمیته علمی و مقالات ارائه شده در همایش، از کشورهایی غیر از کشور میزبان باشند.

باسمه تعالی

شماره...
تاریخ
پست

۶- یکی از مهمترین شواهد اعتبار همایش، سابقه برگزاری آن است. معمولاً همایش‌هایی که در دوره‌های متوالی بصورت منظم برگزار شده‌اند دارای اصالت و اعتبار مناسبی هستند اما همایش‌های فاقد اعتبار عمدتاً فاقد چنین سابقه‌ای هستند.

۷- یکی از شواهد تخصصی بودن و اعتبار یک همایش، برنامه‌های دیگر همایش (غیر از ارائه مقالات) مثل حضور سخنرانان کلیدی شناخته شده و متخصص در زمینه موضوع همایش، برگزاری سمپوزیوم‌ها و نیز کارگاه‌های آموزشی و نمایشگاه‌های تخصصی جنب همایش است. همایش‌های تجاری معمولاً فاقد این گونه سرویس‌هاست و سخنرانان‌های کلیدی آن‌ها نیز غالباً نامرتب و کلی هستند.

۸- برخی همایش‌های خارج از کشور بصورت برگزاری تعداد زیادی همایش در زمینه‌های مختلف بصورت همزمان در یک محل انجام می‌گیرد که نشان از عملکرد تجاری موسسه دارد.

۹- بسیاری از همایش‌های تجاری داخلی تبلیغات زیادی در مورد چاپ مقالات در مجلات ISI و ISC می‌کنند ولی معمولاً این مجلات را مشخص نمی‌نمایند و غالباً به این وعده هم عمل نمی‌کنند.

لازم به ذکر است که بازار برگزاری همایش‌های تجاری به سرعت در حال توسعه است. و روش‌های این موسسات هم در حال تغییر و حرفه‌ای‌تر شدن است. لذا لازم است که اعضای محترم هیات علمی دقت کافی در بررسی اعتبار همایش‌ها بکار برند و بعنوان یک اصل کلی، از موارد ناشناخته و نامطمئن اجتناب ورزند.

در این راستا پیشنهاد می‌گردد که درخواست‌های حمایت از شرکت در همایش‌ها که از سوی اعضای هیات علمی ارائه می‌گردد ابتدا در دانشکده مربوطه توسط کمیته پژوهشی دانشکده بررسی شده و پس از ارائه فهرست به مدیریت پژوهشی دانشگاه نیز در یک کمیته مرکب از نمایندگان از شورای پژوهشی دانشگاه به لحاظ اعتبار همایش مورد ارزیابی قرار گیرد و حمایت از شرکت در همایش منوط به تصویب کمیته‌های ذکر شده در دانشکده و مدیریت پژوهشی گردد.

همچنین، پیشنهاد می‌شود معاونت‌های محترم پژوهشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده‌ها به تدریج با شناسایی موسسات تجاری برگزارکننده همایش در داخل و خارج کشور، لیست سیاهی از این موسسات تهیه کرده و این لیست را جهت معرفی به وزارت عتف به مدیریت امور پژوهشی دانشگاه منعکس نمایند. بدیهی است این لیست باید در فواصل منظم مورد بروزرسانی قرار گیرد.

امیر رحیمی

معاون پژوهشی و فناوری دانشگاه